

Ting, først og sidst et Skolehensyn; men som jeg ogsaa har udtalt i det andet høje Ting, indrømmer jeg naturligvis, at i det Øjeblik, man paakalder Forældrenes Ansvar, er det klart, at saa er der noget paa en Maade inkonsekvent i ikke at lade dette virke fuldt ud, og saa vil jo altid, hvis Kommunens Beboere finde det i det enkelte Tilfælde at være formaalstjenligt for Skolen, den Mulighed staa aaben, at de vælge Præsten ind i Skolekommissionen. Jeg har udtrykkelig omtalt dette lidt omstændeligt, fordi jeg er klar over, at ogsaa i dette høje Ting vil Spørgsmaalet om Præstens Nærværelse i Skolekommissionen blive et af Hovedspørgsmaalene, og jeg vil gerne have udtrykt det saa klart og saa roligt, som det er mig muligt, at her drejer det sig jo ikke i første Række om, at det er en gejstlig Embedsmand, men det drejer sig direkte om et Skolespørgsmaal.

Denne Skolekommission skulde saa overtage de Forretninger, som nu ere tilfaldte de nuværende Skolekommissioner, og adskilligt mere. Men forinden jeg gaar videre, maa jeg oplyse, at der er jo i Henhold til Forslaget tilkommet et nyt stedligt Tilsyn gennem de saakaldte Skolenævne. I § 4 hedder det, at naar paa Landet mindst $\frac{1}{3}$, i Købstæderne mindst $\frac{1}{6}$, af de skolesøgende Børns til Kommunalbestyrelsen valgberettigede Forældre eller Værger i et Skoledistrikt forlange det, skal der oprettes et Skolenavn for den enkelte Skole. Hensigten med dette Navn har jo været, at det lokale Tilsyn skulde være knyttet saa nær som muligt til den vedkommende Skole; og hvis man nu har en Kommune med mange selvstændige Skoler, men kun een Skolekommission, saa kan jo det Forhold overmaade let indtræffe, at der i Skolekommissionen intet Medlem sidder, som er knyttet til den enkelte Skole. Skolenævnet skulde virke sammen med Skolekommissionen som den udvidede Skolekommission, naar Talen er om Indstilling af Lærere, og dette vil efter min Mening være den vigtigste af de Opgaver, Nævnet faar: at have en medbestemmende Indflydelse, naar Talen er om Indstilling af Lærer til et Embede ved den Skole, hvorved Nævnet virker. Jeg indser fuldt vel, at dette Navn ligesom for øvrigt ogsaa Skolekommissionen fortrinsvis faar stor Betydning under landlige Forhold, hvor der er Tale om mere usammenhængende Skolevæsen. Kommer man til Købstæderne og da navnlig til de større Byer, dannes Skolen jo en Organisme, der i Virkeligheden allerede nu og ogsaa for

Fremtiden vil blive ret selvstyrende, hvor man har en Overlærer, en Inspektør eller en Direktør, der leder det hele Skolevæsen. Der bliver selvfølgelig det lokale Tilsyn stillet meget anderledes end paa Landet. Saaledes ogsaa med Nævnene, de faa selvfølgelig i de store Byer en ganske anden Stilling og Betydning end paa Landet.

Der staar i Forslagets § 17, at Skolenævnet kan rette Henvendelse til Skolekommissionen i Spørgsmaal vedrørende Distriktets Skoler. Der kan jo være Tale om en Skoles Flytning og Ændring i dens Bygninger, men det er ogsaa og navnlig, naar Talen er om, at der er Utilfredshed med en Lærer, og der skal klages over ham, at der kan rettes en saadan Henvendelse. I Slutningsstykket i § 17 staar der noget om, hvorledes Nævnets Virksomhed med Hensyn til Skolens daglige Gerning er tænkt, idet der staar, at Nævnets Medlemmer have Ret til at overvære Undervisningen i Distriktets Skoler.

Idet jeg i øvrigt skal forbigaa de enkelte Funktioner, der skulle udøves af Skolekommissionen, vil jeg blot nævne, at i § 12, der omhandler en Lærers Afskedigelse, naar der i Skoledistriktet er Utilfredshed med hans Virksomhed, er Forholdet i Lovforslaget ført tilbage i det væsentlige til det nu eksisterende med Undtagelse af, at Nævnet ved en saadan Afgørelse kommer til at virke sammen med Skolekommissionen. Det er et Spørgsmaal, hvormed der har været adskillig Forhandling, og jeg kan nævne, at man i Centraladministrationen angaaende dette Spørgsmaal har haft sine Betænkeligheder ved den nuværende Ordning og ogsaa har det ved den her foreslaaede, men jeg har under Behandlingen i det andet høje Ting medgivet, at den Ret, der er givet Distriktets Beboere med Hensyn til at kunne faa en Lærer afskediget, kan man ikke godt tænke sig at tage tilbage, og jeg tror, at nogen Middelvej vil det være meget vanskeligt at finde i dette Spørgsmaal.

Jeg kunde udtrykke mig saaledes, at i dette første Afsnit ligger Lovforslagets Tyngdepunkt; det er udtrykt i Begyndelsen til Lovforslagets § 10, hvor det hedder, at Skolekommissionen fører det egentlige Tilsyn, og jeg tænker, at man fra alle Hold vil medgive, at naar Talen er om at tilse en Skoles daglige Virksomhed, vil kun et lokalt Tilsyn kunne have nogen Virkning. Det vil ikke betyde nævneværdigt, om man en Gang hvert andet Aar faar Besøg eller i enkelte Tilfælde kan faa Besøg af et